

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Tos/49/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7208010648
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 07. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Evžen Kelij
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7208010648.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu JUDr. Evžena Kelija a členov JUDr. Martina Michalanského a JUDr. Zoltána Szalaya, v trestnej veci obžalovaného JUDr. T. F., CSc. pre pokračovací trestný čin skrátene dane podľa § 148 ods. 1, ods. 5 Tr.zák. účinného v čase spáchania činu a iné, na neverejnom zasadnutí dňa 19. júla 2013 v Košiciach o sťažnosti obžalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Košice II zo dňa 7.6.2013, sp.zn. 8T/35/2008 o námietke zaujatosti takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr.por. z a m i e t a sťažnosť obžalovaného JUDr. T. F., CSc.

odôvodnenie:

Okresný súd Košice II uznesením zo dňa 7.6.2013, sp.zn. 8T/35/2008 rozhodol - na základe námietky zaujatosti obžalovaného JUDr. T. F., CSc. - podľa § 32 ods. 3 Tr.por. s použitím § 31 ods. 1 Tr.por., že JUDr. Dušan Kán nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania vo veci vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 8T/35/2008.

Proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť obžalovaný JUDr. T. F., CSc. (ďalej len „sťažovateľ“). V písomnom odôvodnení podaného opravného prostriedku namieta, že hlavné pojednávanie dňa 21.12.2012 bolo vykonané i napriek tomu, že nebola u neho dodržaná lehota na prípravu na hlavné pojednávanie, on nesúhlasil so skrátením lehoty na prípravu, pričom má zákonné právo, no i napriek tomu bolo hlavné pojednávanie vykonané. Poukazuje na právny názor v rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 2 Tdo V 8/2012, kde sa konštatuje, že nedodržanie lehoty na prípravu obžalovaného na verejné zasadnutie je dovolacím dôvodom. Ďalej poukazuje, že účelom vylúčenia sudcu z vykonávania úkonov trestného konania v konkrétnej veci je upevňovanie dôvery účastníkov konania a verejnosti v nestrannosť jeho postupu, a preto je potrebné zabezpečiť, aby sa na rozhodovaní nepodieľal sudca, ktorý má preukázateľne k pojednávanej veci alebo k osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Tr.por. taký pomer, ktorý môže objektívne vzbudiť pochybnosť o jeho spôsobilosti rozhodovať nestranné, postačuje pochybnosť o spôsobilosti sudcu, ktorá nemusí reálne existovať (viď uznesenie NS SR sp.zn. 5Tdo 30/2008). Práve táto situácia je v prejednávacom prípade, kde predseda senátu má averziu voči jeho osobe, a preto zotráva na dôvodných pochybnostiach o nezaujatosti predsedu senátu JUDr. Dušana Kána voči jeho osobe a navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie a rozhodol o tom, že predseda senátu JUDr. Dušan Kán je vylúčený z vykonávania úkonov v trestnej veci a vec prideliť na ďalšie konanie a rozhodnutie inému sudcovi Okresného súdu Košice II.

Krajský súd ako súd sťažnostný (§ 190 ods.2 písm. b) Tr.por. - ďalej len „krajský súd“) najprv skúmal, či sťažnosť je prípustná alebo či nebola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala, alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým vzala späť a zistil, že sťažnosť - opravný prostriedok je prípustný (§ 185 ods.2 Tr.por.), bol podaný oprávnenou osobou (§ 186 ods.1 Tr.por.), včas - v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento opravný prostriedok podať (§ 187 ods.1 Tr.por.).

Krajský súd postupoval v zmysle ustanovenia § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr.por. a pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa preskúmal ako nadriadený orgán tak správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorému podal sťažovateľ sťažnosť, ako i konanie, ktoré predchádzalo výroku napadnutého uznesenia.

Krajský súd na základe preskúmania obsahu spisového materiálu i obsahu napadnutého rozhodnutia a napokon obsahu podaného opravného prostriedku dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa nie je dôvodná.

Sťažnostný dôvod - nedodržanie lehoty na prípravu na hlavné pojednávanie - by však mohol byť preskúmaný len v rámci odvolania ako prípadne namietané procesné pochybenie súdu prvého stupňa, nie však ako dôvod pre námietku zaujatosti, avšak krajský súd napriek tomu na vysvetlenie uvádza.

Pokiaľ sťažovateľ poukazuje na nedodržanie lehoty na prípravu na hlavné pojednávanie a odvoláva sa na právny názor v rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 2 Tdo V 8/2012, tento sa však týka inej lehoty a síce lehoty na prípravu obžalovaného na verejné zasadnutie a znie: „Lehota piatich pracovných dní na prípravu obžalovaného na verejné zasadnutie je súd povinný dodržať aj v prípade, že takáto lehota bola zachovaná vo vzťahu k predchádzajúcemu verejnemu zasadnutiu, ktorého termín však bol zrušený a bol určený nový termín a obžalovaný, ktorý bol na verejné zasadnutie predvolaný podľa § 292 ods. 1 prvej vety Trestného poriadku nesúhlasil so skrátením tejto lehoty.“

Ak dôjde k odročeniu hlavného pojednávania - § 277 Tr.por. - nie je daná zákonná povinnosť zachovať lehotu na prípravu na hlavné pojednávanie, s výnimkou prípadu, ak by bolo hlavné pojednávanie odročené v súlade s ustanovením § 284 ods.2 Tr.por., t.j. ak je obžalovaný upozornený na možnosť prísnejšej kvalifikácie skutku uvedeného v obžalobe a obžalovaný, resp. jeho obhajca požiada o poskytnutie lehoty na prípravu (viď Štefan Minárik a kolektív: Trestný poriadok - stručný komentár - IURA EDITION 2006), čo však nie je v prejednávacom prípade.

Vo vzťahu k ďalšej sťažnostnej námietke sťažovateľa - odvolávajúceho sa na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn.5 Tdo 30/2008 - že je potrebné zabezpečiť, aby sa na rozhodovaní nepodieľal sudca, ktorý má preukázateľne k pojednávanej veci alebo k osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Tr.por. taký pomer, ktorý môže objektívne vzbudiť pochybnosť o jeho spôsobilosti rozhodovať nestranné a postačuje pochybnosť o spôsobilosti sudcu, ktorá nemusí reálne existovať, krajský súd uvádza.

Citované uznesenie znie: „Účelom ustanovenia o vylúčení sudcu a prísediaceho z vykonávania úkonov trestného konania v konkrétnej veci je upevňovanie dôvery účastníkov konania a verejnosti v nestrannosť postupu týchto orgánov. Preto treba zabezpečiť, aby sa na rozhodovaní nepodieľal ten sudca, ktorý má preukázateľne k pojednávanej veci alebo k osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Trestného poriadku taký pomer, ktorý môže objektívne vzbudiť pochybnosť o jeho spôsobilosti rozhodovať nestranné.“

Ako je uvedené v odôvodnení citovaného uznesenia, z ustanovenia § 31 ods. 1 Tr.por. vyplýva, že z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník (pozn. od 1.10.2011 aj asistent prokurátora) a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní.

Podľa ustálenej súdnej praxe sa pomerom k prejednávanej veci rozumie, že uvedený orgán alebo jemu blízka osoba boli poškodení prejednanou trestnou činnosťou a pomerom k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka a k ďalším osobám uvedeným v citovanom ustanovení sa rozumie, že je k uvedeným osobám najmä v pomere príbuzenskom, švagrovskom, druha a družky, prípadne vo vzťahu úzko priateľskom alebo nepriateľskom. Osobami, ktorých sa úkon priamo dotýka, sú najmä strany trestného konania.

Účelom tohto ustanovenia o vylúčení orgánov činných v trestnom konaní, teda aj sudcu a prísediaceho, je upevniť dôveru účastníkov konania a verejnosti v nestrannosť postupu orgánov činných v trestnom konaní. Preto treba zaistiť, aby sa na rozhodovaní nepodieľal ten sudca, ktorý má k prejednávanej veci

alebo k vyššie vymedzenému okruhu osôb taký vzťah, ktorý môže objektívne vzbudiť pochybnosť o jeho spôsobilosti rozhodovať nestranne. Uplatnenie inštitútu § 31 ods. 1 Tr.por., o vylúčení orgánov trestného konania teda prichádza do úvahy len vtedy, ak je existencia takéhoto vzťahu, resp. pomeru preukázaná.

Toľko potiaľ z vyššie citovaného uznesenia.

Svoj záver o nedôvodnosti sťažnosti sťažovateľa krajský súd ďalej opiera o nasledujúce úvahy.

Z ustanovenia § 31 ods. 1 Tr.por. vyplýva, že z vykonávania úkonov trestného konania je okrem iných vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, u ktorého možno mať pochybnosti o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre ich pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Ide o taxatívne vymenované dôvody, pri splnení (jedného z nich) je dôvod na vylúčenie sudcu alebo prísediace sudcu pre pochybnosti o jeho nestrannosti a nezáujatosti.

V zmysle ustanovenia § 32 ods. 3 Tr.por., o vylúčení z dôvodov uvedených v § 31 Tr.por. na základe námietky vznesenej niektorou zo strán, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne tento senát.

Rozhodnutie o vylúčení sudcu z dôvodov uvedených v § 31 Tr.por. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nesmie byť nikto odňatý svojmu zákonnému sudcovi s tým, že príslušnosť sudcu a aj súdu ustanoví zákon. Sudcu preto možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania v pridelenej veci iba celkom výnimočne, a to iba zo závažných zákonných dôvodov, ktoré sudcovi bránia rozhodovať v súlade so zákonom a nezáujato.

Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva pri riešení otázky nestrannosti sudcu je, okrem jeho nezáujlosti, potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru.

Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám konania, prípadne k ich zástupcom.

Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavov sudcu a jeho vzťahu k prerokovanej veci a k stranám konania.

V rámci sťažnostného konania skúmal na podklade spisového materiálu krajský súd tak subjektívne hľadisko (pomer sudcu okresného súdu - predsedu senátu k prejednávanej veci, ako i k stranám konania), ako aj objektívne hľadisko (či menovaný sudca poskytuje dostatočnú záruku nestrannosti). Subjektívne nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak, no nepostačuje len subjektívne hodnotenie sudcu o jeho nestrannosti. Rozhodujúcim pre rozhodovanie je objektívne hľadisko, t.j. existencia objektívnych skutočností, ktoré sponchybňujú nestrannosť sudcu v očiach strán a verejnosti (viď III. ÚS 158/1998 a ďalej III. ÚS 257/2011).

Podľa ustálenej súdnej praxe, pomerom k prejednávanej veci - § 31 ods. 1 Tr.por. - rozumieme určitú zainteresovanosť orgánu trestného konania, resp. na skutkoch, pre ktoré sa vedie trestné stíhanie, najmä ak orgán uvedený v citovanom zákonom ustanovení bol sám poškodený trestným činom, resp. ním bol poškodený jeho príbuzný, rodinný príslušník, osoby mu blízke, eventuálne bol svedkom skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie.

Pomer k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní, sa rozumie vzťah tohto orgánu k niektorej z uvedených osôb, ktorý môže vo verejnosti vyvolať pochybnosti o jeho nezáujatosti práve pre tento vzťah, ktorý existuje aj mimo rámca tohto konania, avšak podľa zistenia krajského súdu existencia príbuzenského alebo rodinného pomeru menovaného sudcu preukázaná nebola, rovnako ako dôvodných pochybností o nezáujatosti predsedu senátu JUDr. Dušana Kána voči osobe sťažovateľa.

Vzhľadom na vyššie uvedené zistené skutočnosti krajský súd ako súd sťažnostný dospel k záveru, že postup okresného súdu ako súdu prvého stupňa bol správny, sťažnosť sťažovateľa - obžalovaného

JUDr. T. F., CSc. nie je dôvodná a preto ju postupom podľa ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c/ Tr.por. zamietol.

Poučenie:

Proti uzneseniu sťažnosť nie je prípustná (§ 185 ods. 2 Tr.por.).